

HAİKLARIN EŞİTLİK VE BERABERLİK HAKKI
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 16822
Tarih : 23.02.2026

41100

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.23.02.2026

Meral Daniş BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

Sağlık hakkı ile hasta hakları birbirinden ayrılamaz niteliktedir. Sağlık hakkı, bireylerin kamu veya özel sağlık kurumları aracılığıyla sağlık hizmetlerine erişimini güvence altına alırken; hasta hakları, bu hizmetlerin insan onuruna, eşitlik ilkesine ve temel haklara uygun biçimde sunulmasını gerektirir.

Türkiye'nin taraf olduğu Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme sağlık hakkını "mümkün olan en yüksek sağlık standardına ulaşma hakkı" olarak tanımlamaktadır. Bu hakkın unsurları; sağlık hizmetlerinin mevcut olması, erişilebilir olması, kabul edilebilir olması ve yeterli kalitede sunulmasıdır. Erişilebilirlik yalnızca fiziksel ya da ekonomik erişimi değil, ayrımcılık yapılmamasını ve bilgiye erişimi de kapsar.

Türkiye'nin taraf olduğu İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi uyarınca sağlık hizmetleri sunulurken herkesin haysiyeti ve kimliği korunmalı, ayırım yapılmaksızın temel haklarına saygı gösterilmelidir.

Ayrıca Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme engellilerin ayrımcılığa uğramaksızın en yüksek sağlık standardından yararlanma hakkını güvence altına almaktadır.

Dil engeli, sağlık hizmetine fiili erişimi zorlaştıran önemli bir sorundur. Hasta ile sağlık personelinin birbirini anlayamaması; doğru teşhis konulmasını, tedavinin doğru planlanmasını ve bilgilendirilmiş onam sürecini olumsuz etkileyebilmektedir. Özellikle anadili Türkçe olmayan yurttaşların yoğun yaşadığı bölgelerde bu durum sağlık hakkının etkin kullanımını sınırlayabilmektedir.

Sağlık hakkı yaşam hakkı ile doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenle sağlık hizmetlerinde dil temelli erişim sorunlarının giderilmesi hem hukuki hem de insani bir yükümlülüktür.

Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde kamu sağlık kuruluşlarında anadili Türkçe olmayan yurttaşların sağlık hizmetine erişimini kolaylaştırmak amacıyla yürütülen bir dil destek politikası bulunmakta mıdır? Varsa kapsamı nedir?
2. Sağlık Bakanlığı bünyesinde hastanelerde tercüman istihdamına veya dil destek birimleri oluşturulmasına ilişkin bir çalışma yürütülmekte midir?
3. Özellikle Kürtçe'nin yoğun olarak konuşulduğu illerde görev yapan sağlık personeline yönelik gönüllü dil eğitimi veya yerel dil uyum programları uygulanmakta mıdır?
4. Kamu hastanelerinde bilgilendirilmiş onam formları ve temel hasta bilgilendirme materyalleri birden fazla dilde hazırlanmakta mıdır? Hangi dillerde hizmet sunulmaktadır?
5. İşitme engelli bireylerin sağlık hizmetine erişimi için kamu hastanelerinde işaret dili tercümanı bulundurma zorunluluğu var mıdır? Mevcut durumda kaç hastanede bu hizmet sağlanmaktadır?
6. Dil bariyeri nedeniyle yanlış teşhis, eksik tedavi veya sağlık hizmetine erişememe gerekçesiyle Bakanlığa yapılmış başvuru ya da şikâyet sayısı son beş yıl itibarıyla kaçtır?
7. Sağlık hizmetlerinde dil temelli ayrımcılığın önlenmesine yönelik bir izleme ve denetim mekanizması mevcut mudur?
8. "Mümkün olan en yüksek sağlık standardı" ilkesinin gereği olarak, sağlık hizmetlerinin anadilinde sunulmasına yönelik yasal veya idari düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?